

RTU studiju kurss "Audioloģija"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA0079
Nosaukums	Audioloģija
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Gundega Tomele - Doktors, Docents
Mācībspēks	Uldze Strazdiņa - Vecākais pasniedzējs Valdis Folkmanis - Profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursā apgūst zināšanas un prasmes, lai orientētos dzirdes traucējumu etiopatogēnēzē, diagnostikā un klasifikācijā; dzirdes traucējumu ārstēšanas metodēs un tehnisko palīgīdzekļu lietošanā, dzirdes reakcijās dažādos bērna vecumos; bērnu ar dzirdes traucējumiem pedagoģiskā izvērtējumā, pedagoga taktikā dažādu dzirdes traucējumu veidu un pakāpju gadījumos; bērnu ar dzirdes traucējumiem apmācības metodēs, to izvērtējumā, pielietojumā; mācību iestādes bērniem ar dzirdes traucējumiem, prasības mācību iestādēm; ievads dzirdes traucējumu rehabilitācijā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis: iegūt teorētiskās un praktiskās zināšanas par dzirdes traucējumiem, to klasifikāciju, diagnostiku, ārstēšanas metodēm, tehnisko palīgīdzekļu lietošanu un logopēdiskā darba saturu dzirdes traucējumu gadījumos. Studiju kursa uzdevumi: 1. Iegūt zināšanas audioloģijā. 2. Iepazīties ar dzirdes traucējumu klasifikāciju un etiopatogēnēzi. 3. Gūt priekšstatus par dzirdes analizatora izmeklēšanas metodēm. 4. Iegūt zināšanas par dzirdes kompensatoriem līdzekļiem. 5. Iepazīties un apgūt valodas sistēmas traucējumu habilitācijas un rehabilitācijas mūsdienu metodes. 6. Iegūt zināšanas par runas un valodas attīstības iespējām dzirdes traucējumu gadījumos.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1. Literatūras studijas: padziļināta individuālas tēmas izpēte un prezentācijas sagatavošana. 2. Patstāvīgs darbs grupās: katra grupa izstrādā materiālu par tēmu, saistībā ar izglītojamiem ar dzirdes traucējumiem – teorētiskais izklāsts, pamatojums un praktiskās nodarbības demonstrācija.

Literatūra	Obligātā / Obligatory: 1. Apinis, P. (2001). Cilvēks: Anatomija, fizioloģija, patoloģijas pamati. Nacionālais Medicīnas apgāds. 2. Atkinson, M., & McHanwell, S. (2002). Basic medical science for speech and language students. Whurr Publishers. 3. Blūmentāle, I., Kalēja, I., Klatenberga, I., Kuške, S., & Vabale, A. (2014). Rokasgrāmata runas, valodas un dzirdes attīstībā un traucējumu izziņāšanā. Rīga: [b. i.]. 4. Doule, J. (2000). Practical audiology for speech-language therapists. Whurr Publishers. 5. Koroļevska, T., & Pfaffenrodt, A. (2010). Vārdzirdīgo bērnu dzirdes uztveres attīstīšana. Rēzeknes Augstskola. 6. Meyer, C., Hickson, L., & Scarinci, N. (2019). Patient and family-centered speech-language pathology and audiology. Thieme Medical Publishers Inc. 7. Nawka, T., Wiskirska-Woźnica, B., Zehnhoff-Dinnesen, A., Neumann, K., Sopko, J., Schindler, A., & Zorowska, P. (Eds.). (2018). Phoniatrics I: Fundamentals – Voice disorders – Disorders of language and hearing development (1st ed.). Springer-Verlag Berlin and Heidelberg GmbH & Co. K. 8. Šēnveilers, R., & Ptoks, M. (2000). Foniatrija un pedagoģiskā audioloģija. Rasa ABC. 9. Tavartkiladze, G. A., & Šmatko, N. D. (2008). Dzirdes traucējumu diagnosticēšana bērniem. Rēzeknes Augstskola. 10. Tellis, G. M., & Manasco, M. H. (2023). Fundamentals of anatomy and physiology of speech, language, and hearing. Plural Publishing Inc. 11. Головниц, Л. А. (2010). Дошкольная сурдопедагогика. Воспитание и обучение дошкольников с нарушениями слуха. ВЛАДОС. Papildu / Additional: 1. Clark, G. (2003). Cochlear implants: Fundamentals & applications. Singular Publishing Group. 2. Leongarde, E. (red.). (1994). Runas attīstība bērniem ar dzirdes traucējumiem: Metodiskas rekomendācijas vecākiem. Izglītības attīstības institūts. 3. Uzore, D. (2005). Rokasgrāmata nedzirdīgu un vārdzirdīgu bērnu vecākiem. Bērnu un ģimenes lietu ministrija. 4. Želve, I., Rozenfelde, M., Kondrova, A., Tereško, A., Kursīte, I., Strazdiņa, U., & Tauriņa, A. (2013). Metodisks materiāls pedagogiem darbam ar bērniem, kuriem ir kohleārais implants. Valsts izglītības satura centrs. 5. Королева, И., & Янн, П. (2011). Дети с нарушениями слуха: Книга для родителей и педагогов. КАРО. 6. Речицкая, Е. Г. (2017). Коррекционно-педагогическая работа по формированию учебной деятельности младших школьников с нарушением слуха. ВЛАДОС. Interneta resursi / Internet resources: Zinātniskās publikācijas pieejamas EBSCO, Web of Science, SAGE Journal, Cambridge Journals Online, ScienceDirect, SCOPUS, Britannica Online un citās datu bāzēs.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Runas un dzirdes fizikālie un anatomiskie pamati. Runas un dzirdes orgānu anatomija, fizioloģija un patoloģija Runas un dzirdes fizikālie pamati

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Audioloģijas vispārējie jautājumi. Dzirdes orgāna anatomija un fizioloģija. Skaņa, to raksturojošie parametri.	4	6	2	8
Dzirdes traucējumi, to veidi un iemesli. Dzirdes traucējumu veidi, pakāpes, klasifikācija, diagnostikas iespējas. Dzirdes traucējumu iemesli (ārējās un vidusauss saslimšanas, senseiāli dzirdes traucējumi, jaukti un centrāli dzirdes traucējumi), riska faktori.	4	6	2	8
Dzirdes funkcijas izmeklēšanas metodes. Vidusauss un ārējās auss funkcijas izmeklējumi. Elektroakustiskie un elektrofizioloģiskie dzirdes izmeklējumi. Audiometrija (dzirdes sliekšnis, valodas zona, sāpju sliekšnis, valodas skaņu atspoguļojums). Audiometriju veidi, to nozīme dažādu dzirdes traucējumu diagnostikā (toņu audiometrija, brīvā skaņu lauka audiometrija, spēļu un valodas audiometrija, uzvedības audiometrija bērniem dažādos vecumos).	4	8	2	10
Dzirdes traucējumu kompensatorās ierīces. Dzirdes aparāti (raksturojums, veidi, iedalījums, tehniskās iespējas). Analogie, programmējamie un digitālie dzirdes aparāti. Dzirdi pastiprinošās ierīces (FM ierīces, taktilie līdzekļi). Kolektīvās dzirdes pastiprināšanas ierīces. Kohleārais implants (raksturojums, indikācijas, stratēģijas, veidi).	4	6	2	8
Bērnu ar dzirdes traucējumiem pedagoģiskais izvērtējums. Audioloģijas vispārējie jautājumi pedagoģijas kontekstā. Pedagoģiskās izvērtēšanas metodika, pedagoga taktika dažādu dzirdes traucējumu veidu un dzirdes traucējumu pakāpju gadījumos. Bērnu ar dzirdes traucējumiem izglītības sistēma. Mācību iestādes Latvijā. Izglītojamo ar dzirdes traucējumiem speciālā izglītība. Iekļaujošā izglītība dzirdes traucējumu gadījumos. Prasības mācību iestādēm, kur mācās izglītojamie ar dzirdes traucējumiem.	4	8	2	10
Bērnu ar dzirdes traucējumiem mācību metodes. Mācību metožu izvērtējums un lietojums. Praktiskā nodarbība izglītojamam ar dzirdes traucējumiem pirmsskolas vecumā. Nodarbības analīze. Metodiskā materiāla demonstrēšana.	4	6	2	8
Dienasgrāmata – Dzīves notikumi. Praktiskā nodarbība izglītojamam ar dzirdes traucējumiem skolas vecumā. Nodarbības analīze. Valodas attīstības saturs un metodika bērniem ar dzirdes traucējumiem. Valodas attīstības īpatnības bērniem no 3–5 gadu vecumam.	4	6	2	8
Dzirdes uztveres attīstīšana bērniem ar dzirdes traucējumiem. Mērķi un darba organizāciju metodes. Dzirdes uztveres attīstības metodes un saturs. Dzirdes uztveres, valodas uztveres (saprātnes) attīstīšana.	4	6	2	8
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: 1. Ir zināšanas par dzirdes traucējumu etiopatogēnēzi, diagnostiku un klasifikāciju; par dzirdes traucējumu ārstēšanas metodēm un tehnisko palīg līdzekļu lietošanu; par zinātnisko pētniecību, pētījumu aktualitātēm un novitātēm audioloģijā; par runas un valodas traucējumu korekciju dzirdes traucējumu gadījumos. 2. Ir zināšanas par bērnu ar dzirdes traucējumiem mācību un audzināšanas specifiku.	Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā, summējot pozitīvos vērtējumus un vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem. Nodarbību apmeklējums, diskusijas, praktiskie uzdevumi, pārbaudes darbs. Eksāmens: teorētiskās zināšanas.
Prasmes: 1. Prot lietot dzirdes analizatora izmeklēšanas metodiku; novērtēt iegūtos rezultātus un izmantot tos dzirdes traucējumu diagnostikā. 2. Prot lietot dzirdes analizatora un valodas sistēmas traucējumu habilitācijas un rehabilitācijas metodes dažādos vecumos.	Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā, summējot pozitīvos vērtējumus un vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem. Nodarbību apmeklējums, diskusijas, praktiskie uzdevumi, pārbaudes darbs. Eksāmens: teorētiskās zināšanas.
Kompetence: 1. Spēj lietot dzirdes analizatora izmeklēšanas metodes, spēj lasīt un analizēt izmeklēšanas rezultātus. 2. Ir izpratne par tehniskajiem palīg līdzekļiem dzirdes traucējumu gadījumos. 3. Spēj izvērtēt un analizēt dzirdes reakcijas dažādos bērna vecumos. 4. Spēj veikt bērnu ar dzirdes traucējumiem pedagogisko izvērtējumu. 5. Lieto atbilstošas surdopedagoģiskās un logopēdiskās taktikas dažādu dzirdes traucējumu veidu un pakāpju gadījumos.	Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā, summējot pozitīvos vērtējumus un vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem. Nodarbību apmeklējums, diskusijas, praktiskie uzdevumi, pārbaudes darbs. Eksāmens: teorētiskās zināšanas.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Nodarbību apmeklējums un aktīva līdzdalība praktiskajās nodarbībās	10
Pārbaudes darbs	40
Eksāmens	50
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	